

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Projecten, Realisatie en Ontwikkeling

Onderwerp:

Beleidsregels Deventer Helpt Isoleren 2024 en 2025

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 12-12-2023
Notanummer	: 2023-1124
Datum	: 12-12-2023
Programma	: 04b - Energietransitie
Portefeuillehouder	: Wethouder Walder,
Bijlage(n)	: beleidsregels_20231212 college.docx

Parafering

05-12-2023: Programmamanager energietransitie04-12-2023: Wethouder

Agendering

* 07-12-2023: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 06-12-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

12-12-2023

B & W d.d.: 12-12-2023

Besluit

1. De beleidsregels Deventer Helpt 2022/2023 in te trekken
2. De aangepaste beleidsregels Deventer Helpt Isoleren 2024/2025 vast te stellen

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

In 2021 is het energiearmoede project "Deventer Helpt" gestart. Eigenaren van slecht geïsoleerde koopwoningen in de gemeente Deventer met een laag inkomen krijgen een gratis grote isolatie maatregel. Ook worden zij volledig ontzorgd: een energiecoach komt bij hen thuis en bekijkt welke isolatiemaatregel het meest effect heeft. Vervolgens vraagt de gemeente offertes op en regelt alle verdere contacten met het isolatiebedrijf, én betaalt ook de rekening. Met deze isolatie actie wil de gemeente Deventer ervoor zorgen dat mensen met een kleine portemonnee toch stappen kunnen zetten in het verduurzamen van hun woning.

De huidige beleidsregels Deventer Helpt Isoleren (energiearmoede) zijn geldig tot en met 31 december 2023. De doelgroep is nog (lang) niet volledig bereikt, en bovendien heeft het Rijk de termijn verlengd waarbinnen de middelen besteed morgen worden. Er is er nog ruim voldoende geld beschikbaar om het project voor te zetten. Het is zeer wenselijk om zoveel mogelijk inwoners, die moeite hebben om de energierekening te betalen, met deze regeling te helpen zodat zij stappen zetten in het verduurzamen van hun woning. Voorstel is daarom om de beleidsregels te verlengen tot en met 2025 en tevens een aantal wijzigingen aan te brengen waardoor de doelgroep vergroot wordt en het aantal aanmeldingen toeneemt. Daarnaast zetten we nieuwe methodes in om de doelgroep te bereiken.

Ter info: in januari 2024 (onder voorbehoud goedkeuring subsidieverordening door de raad, aangemeld voor 20 december) start het nieuwe Deventer Isolatie Programma "Deventer Isoleert". Dit programma is eveneens voor eigenaren-bewoners van slecht geïsoleerde koopwoningen, maar dan is het een subsidie van € 1.300, zónder een inkomenseis en zónder ontzorging. Wel moet de WOZ-waarde van de te isoleren woning lager dan €340.000 zijn. Inwoners die voor beide regelingen (Deventer Helpt en Deventer Isoleert) in aanmerking komen mogen deze subsidies stapelen. Daarnaast kunnen álle inwoners (ook als zij gebruik maken van Deventer Helpt en/ of Deventer Isoleert) met een koopwoning de landelijke ISDE subsidie aanvragen.

Verder onderzoeken we of het mogelijk is om een 'formulierenbrigade' op te zetten in 2024: daarmee ondersteunen we inwoners die moeite hebben met het aanvragen van de diverse isolatie subsidies. Met name informeren over de mogelijkheden, en soms ook concrete hulp met invullen.

Communicatie en marketing

In de zomerperiode 2021 is gestart met Deventer Helpt met een kleine groep (mensen met een uitkering van de gemeente Deventer en een eigen koopwoning). Na deze 'proefperiode' is de aanpak Deventer breed uitgezet via de diverse netwerken in alle wijken, door aan te sluiten bij wijkbijeenkomsten, huisartsen, kerken etc., te informeren en het lanceren van de website www.deventerhelpt.nl. De aanmeldingen druppelen sinds toen binnen. Eind 2022 hadden zich 120 huishoudens gemeld. Vervolgens is in het voorjaar van 2023 een marketing campagne uitgevoerd met gerichte berichten op divers socials, en PR billboards en flyers met bekende Go Ahead Eagles spelers. Dit heeft vooral heel veel 'verkeer' naar de website opgeleverd, en dus meer bekendheid gegenereerd, maar niet veel extra aanmeldingen. Ook is in het najaar van 2023 heel gericht in een aantal buurten en wijken geflyerd en aangebeld door medewerkers van Deventer Helpt. De resultaten hiervan verschillen per wijk. Het heeft wel diverse nieuwe aanvragen opgeleverd. Gemiddeld een derde daarvan komt in aanmerking voor de regeling. Bovendien neemt het projectteam met elke aanvrager contact op. Als iemand niet in aanmerking komt dan helpen we de persoon toch verder. We verwijzen dan door naar bijvoorbeeld een energiecoach, het warmtefonds en de subsidie Deventer Isoleert (per januari 2024).

Al met al komen er dus wel steeds aanmeldingen binnen en inmiddels (eind 2023) zijn er 230 aanvragen ingediend en daarvan zijn 70 afgewezen. We hebben dus 160 van de 800 huishoudens bereikt.

In 2024 gaan we zeer waarschijnlijk door met de wijkgerichte aanpak. Ook starten we met het inzetten van meer onorthodoxe manieren om de doelgroep te bereiken. Zoals het leggen van contact met sleutelfiguren in wijken (dit vraagt om intensief contact in de wijken), inzetten van ervaringsdeskundigen en het proportioneel gebruiken van data uit de deltaviewer. Daarnaast komt er een nieuw communicatieplan. We werken hieraan samen met de nieuwe communicatieadviseur die vanaf januari bij ASK start. Bovendien stemmen we dit af op de communicatieaanpak van Deventer Isoleert, én op de formulierenbrigade (vanuit vrijkomende middelen duurzaamheidslening) aangezien het om deels dezelfde doelgroep gaat. We verwachten door de start van Deventer Isoleert een extra toename richting Deventer Helpt. Bovendien benaderen we alle deelnemers van Deventer Helpt, die eerder niet in aanmerking kwamen (vanwege vermogen of inkomen), actief met de aangepaste beleidsregels én de nieuwe subsidie Deventer Isoleert. Met al deze maatregelen samen hopen we op een hogere deelname in 2024 en 2025.

Budget

In totaal is € 3.109.130 beschikbaar vanuit SPUK Energiearmoede. Tot en met

november 2023 is er €259.331,16 uitgegeven (c.q. gegund via opdrachten) aan projectkosten zoals communicatie, projectleiding vanuit Deventer Energie en uren projectteam. Er is €72.266 betaald aan bedrijven voor het aanbrengen van isolatiemaatregelen (voor 30 woningen - de overige woningen zijn nog in offerte c.q. uitvoeringsprocedure). Er is voor de komende twee jaar dus nog €2.777.532,84 beschikbaar. Geld dat niet besteed is moet aan het Rijk worden terugbetaald.

Verruimen voorwaarden

In de beleidsregels willen we de inkomensnorm naar 150% verhogen om zo de 'werkende armen' ook in aanmerking te laten komen voor deze regeling. Daarnaast vervalt de controle op eigen vermogen. Gebleken is dat dit niet vaak voorkomt, en als het wel voorkomt dan is dat vanwege een uitzonderlijke reden (zoals een zzp-er die het vermogen nodig heeft als pensioen). Daarnaast kan deze voorwaarde ook inwoners afschrikken, dus drempelverhogend werken en dat willen we juist voorkomen. Verder willen we het budget per woning verhogen (feitelijk een ambtelijke bevoegdheid). Dat is deels om de hogere kosten voor glas te compenseren, en ook zodat we in sommige gevallen meer maatregelen kunnen nemen. De precieze werkwijze hiervoor regelen de projectleider en Deventer Energie onderling, omdat dit ook samenhangt met het Deventer Isolatie Programma, en aanvraag warmtefonds (sommige deelnemers komen daarvoor ook in aanmerking).

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het project Deventer Helpt Isoleren kan worden voortgezet tot en met 2025, en inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning en een kleine beurs kunnen daardoor gratis hun woning (deels) isoleren.

Kader

- * Algemene Wet Bestuursrecht
- * Specifieke Uitkering woningaanpak Energiearmoede
- * Collegebesluit Plan van Aanpak voor de inzet van de SPUK gelden voor woningverbetering bij energiearmoede 26 april 2022
- * Collegebesluit 5 juli 2022 vaststellen beleidsregels Deventer Helpt Isoleren

Betrokken partijen en participatie

Stuurgroep Deventer Helpt: projectleider, Deventer Energie en BAD

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

VOOR

Er is nog maar een klein deel van de doelgroep bereikt: 230 huishoudens hebben zich aangemeld en 160 daarvan (terwijl de doelstelling 800 was) komen in aanmerking voor de regeling. Er is dus nog een groot deel niet bereikt. Het is wenselijk om extra inzet te plegen en alsnog zoveel mogelijk huishoudens te bereiken. De doelgroep (huishoudens met een laag inkomen en een slecht geïsoleerde koopwoning) heeft moeite met het betalen van de energierekening. Isoleren en zo het verlagen van de rekening is dus hard nodig, en daarnaast is het ook gunstig voor het terugdringen van de energievraag en het verhogen van

Het Rijk heeft de bestedingstermijn van de SPUK Energiearmoede verlengd tot en met 31 december 2025: er is dus tijd en ruimte om het project voort te zetten.

Er is ook nog voldoende financiële ruimte: in totaal is aan SPUK middelen € 3.109.130 beschikbaar. Er is nog € 2.777.532,84 over.

In de aangepaste beleidsregels verruimen we de voorwaarden. De inkomensnorm gaat van 140% naar 150% en de vermogensnorm wordt losgelaten. De totale doelgroep wordt daardoor vergroot zodat we meer huishoudens kunnen helpen. We schatten in dat met de aangepaste beleidsregels de drempel om je aan te melden lager wordt, en we dus naar verwachting meer aanmeldingen krijgen. Ook kunnen we de aanvragen die net buiten de boot vielen nu alsnog toekennen.

Er is voor de zekerheid een maximaal budget voor de isolatiemaatregelen opgenomen van € 1.500.000. Dit is om te voorkomen dat gemeente wordt overvraagd (dus meer dan er via SPUK Energiearmoede te besteden is).

TEGEN

Het is moeilijk om de doelgroep te bereiken:

* Mensen geloven niet dat dit helemaal gratis is. Er is argwaan die voor een deel terug gaat naar bijvoorbeeld de toeslagen affaire en de Tozo.

* Er is een 'schaamte' drempel die mensen over moeten. Over gebrek aan geld wordt niet gesproken. We weten dat mensen gemiddeld 4 jaar wachten voordat ze met schuldenproblematiek aankloppen voor hulp. Die zelfde schaamte speelt ook hier een rol.

* Mensen met een koopwoning gaan er vaak vanuit dat dit soort regelingen niet voor hen bedoeld zijn. 'Ik heb een koopwoning dus ik heb nergens recht op,' is de aanname.

* Sommige mensen hebben een lege mentale accu en dus niet de tijd/ energie om zich in dit soort regelingen te verdiepen.

We gaan daarom in 2024 nog meer op de mensen af en trekken de wijken in om zo aanvragen te krijgen. We gaan ook met wat meer onorthodoxe methodes aan de slag om de doelgroep te bereiken. Ook reserveren we extra uren van de energiecoaches om meerdere keren op huisbezoek te komen bij een huishouden en zo vertrouwen te winnen van inwoners. Verder verwachten we dat er vanuit het Deventer Isolatie Programma (subsidie van € 1.300 voor slecht geïsoleerde koopwoningen met WOZ <€340.000) ook een spin-off komt richting Deventer Helpt.

Financiële consequenties en dekking

Dekking binnen SPUK Energiearmoede.

Openbaarmaking en communicatie

De regeling nogmaals onder de aandacht brengen via het netwerk van de gemeente zoals wijkmanagers, opbouwwerkers, Rechttop en Geldfit.

Medewerkers van het projectteam trekken de wijken in, gericht per wijk en ondersteund met communicatie om de regeling onder de aandacht te brengen. Ook leggen we contact met sleutelfiguren in de wijken, zetten we ervaringsdeskundigen in en onderzoeken we het gebruik van data uit de deltaviewer. Dit laatste lijkt proportioneel omdat we, ondanks grote inzet, tot nu toe nog maar een klein deel van doelgroep bereikt hebben. En dat terwijl de doelgroep het juist hard nodig heeft en zij door gebruik te maken van deze regeling een grote stap kunnen zetten in het isoleren van hun woning.

Aanpak en uitvoering

Er is al een doordachte en bewezen werkwijze voor het behandelen van aanvragen, het doen van huisbezoeken en ondersteunen bij aanvragen warmtefonds en ISDE. Deze wordt voortgezet. Medewerkers zijn een projectleider vanuit Deventer Energie, energiecoaches en BAD. Ook is er een link met inkomensondersteuning (bijzondere bijstand).

Daarnaast zijn Deventer Helpt en Deventer Isoleert aan elkaar gekoppeld: aanvragen worden over en weer doorverwezen (beide regelingen mogen gestapeld worden) en dezelfde medewerkers werken in beide projecten zodat de lijntjes kort zijn.

Verder trekken we nog meer de wijken in, omdat in dit project gebleken is dat dit beter werkt dan aanschrijven per brief en ook beter dan de uitgevoerde communicatie- en marketingcampagne. Tenslotte komt er een nieuw communicatieplan begin 2024.

Beleidsregels Deventer Helpt 2024/2025

Deventer helpt isoleren

Wie komt hiervoor in aanmerking?

De gratis grote isolatieactie is bedoeld voor eigenaren van koopwoningen in de gemeente Deventer met een inkomen onder de 150% van het sociaal minimum. Met deze isolatie actie wil de gemeente Deventer ervoor zorgen dat mensen met een kleine portemonnee toch stappen kunnen zetten in het verduurzamen van hun woning. Goed voor het klimaat en goed voor de portemonnee.

Nadere spelregels Deventer Helpt

Artikel 1. Aanvrager/woning

De eigenaar-bewoner van een bestaande woning in de gemeente Deventer die staat ingeschreven op het adres van de woning. De woning is bestemd voor permanente bewoning. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager.

Artikel 2: Doelgroep eenmalige energetische woningverbetering 2024/2025

1. De eenmalige energetische woningverbetering 2024/2025 is bedoeld voor een inwoner met een zelfstandig huishouden, met een laag inkomen.
2. De eenmalige energetische woningverbetering 2024/2025 is bedoeld voor inwoners die woningeigenaar zijn en deze woning ook zelf bewonen. Deze woning heeft een (voorlopig) energielabel D of slechter.
3. Een huishouden (alleenstaande of gezin) heeft een laag inkomen als gedurende de referentieperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 150% van de toepasselijke bijstandsnorm. We kijken bij de financiële toets ook naar besteedbaar inkomen. Wanneer een huishouden met het besteedbaar inkomen onder de 150% zit als gevolg van aflossing van schulden en hiervoor een minnelijke schuldregeling of wettelijke schuldregeling sanering is getroffen, komt het huishouden in aanmerking voor de regeling.
4. Als een belanghebbende door wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de maand van aanvraag hoger is dan 150% van de toepasselijke bijstandsnorm, dan wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de aanvraag is genoten, te delen door 12;
5. Voor bepaling van het inkomen van de zelfstandige wordt uitgegaan van het boekjaar voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan. Dit is het inkomen na aftrek van de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Deze belasting en premies worden gesteld op het percentage, zoals vermeld in artikel 6, lid 2 van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004. Hierbij wordt een teruggave inkomstenbelastingen en premies volksverzekeringen niet als inkomen aangemerkt. Het vastgestelde inkomen als zelfstandige wordt, na eventuele vermeerdering met andere inkomsten over het betreffende boekjaar, gedeeld door 12;
6. Als door een belanghebbende gebruik wordt gemaakt van een uitkering van de gemeenten Deventer, bijzondere bijstand of kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen, voldoet de belanghebbende in ieder geval aan de inkomensvoorwaarde van deze eenmalige energetische woningverbetering, en is geen aanvullende financiële toets nodig;

Artikel 3 Verduurzamingsmaatregelen

1. De maatregelen moeten gericht zijn op het verduurzamen van de bestaande particuliere koopwoning ter besparing van het energiegebruik of ter verhoging van het aandeel duurzame energiebronnen in de energievoorziening. Waarbij de energiebesparende maatregelen (isolatie) altijd voorrang heeft.

Tot de duurzaamheidsmaatregelen kunnen worden gerekend:

- Spouwmuurisolatie
- Vloerisolatie
- HR++ glas: alleen in de noodzakelijke primaire leefruimten

- Zonnepanelen: alleen als bovenstaande energiebesparende maatregelen niet mogelijk zijn. Maximale bijdrage voor zonnepanelen is € 2.500

Artikel 4. Procedure aanvraag en behandeling en voorwaarden

Aanvraag

1. De aanvraag voor deelname aan de isolatieactie wordt digitaal ingediend via de speciaal daarvoor aangemaakte website www.deventerhelpt.nl. In afwijking van deze digitale aanvraag kan een schriftelijke aanvraag worden ingediend als digitaal aanmelden om redenen niet lukt. Dat kan via het Geldfit spreekuur.
2. Na aanmelding krijgt de betreffende inwoner bezoek van een projectteamlid dat de inkomensstoets doet in een huisbezoek. Tijdens het huisbezoek overlegt de belanghebbende:
 - a. Salarisspecificaties van de maand voorafgaand aan de aanvraag. Wanneer er sprake is van flexibele inkomsten, overlegt de belanghebbende salarisspecificaties van de laatste drie maanden;
 - b. De belastingaangifte 2021 of de meest recente en de kolommenbalans over de afgelopen drie maanden, voorafgaande aan de aanvraag als er sprake is van inkomsten uit onderneming of inkomsten als Zzp'er.
 - c. Kopie legitimatiebewijs
 - d. Bankafschriften van de afgelopen 3 maanden.
3. Een aanvraag voor de isolatieactie kan vooralsnog worden ingediend tot 1 december 2025.

Behandeling

1. De aanvraag wordt financieel getoetst door het projectteam. Dat gebeurt tijdens een huisbezoek met de belanghebbende of op een hiervoor ingericht spreekuur.
2. Na goedkeuring krijgt de aanvrager bezoek van de energiecoach. Met de energiecoach wordt gekeken welke maatregel het meeste rendement kan opleveren in de woning. Naast de grote maatregel kijkt de energiecoach ook of er kleine maatregelen mogelijk zijn die snel wat op kunnen leveren (tochtstrips, radiatorfolie etc.) Met de energiecoach worden een aantal documenten ondertekend: a) Machtiging om opdracht te verlenen aan de betreffende aannemer b) Machtiging tot aanvraag van ISDE subsidie door de gemeente Deventer.
3. Na ondertekening van de stukken wordt de opdracht verstrekt aan de betreffende aannemer. Deze aannemer maakt zelf de planningsafpraak met de aanvrager.
4. Na betaling van de rekening door de gemeente Deventer, wordt door de gemeente Deventer (indien aan voorwaarden wordt voldaan) de ISDE subsidie aangevraagd. Deze wordt gestort op de rekening van de betreffende inwoner, en wordt gezien als extra inkomensondersteuning.
5. Na uitvoering van de maatregel neemt de energiecoach contact op voor een nazorggesprek.

Beschikbaar budget

1. Er is maximaal €1,5 miljoen beschikbaar voor de isolatiemaatregelen.

Artikel 5. Hardheidsclausule

Als vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van bovenstaande regels naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.